

Kelan valtuutettujen yleiskokous

Aika 17.12.2019 klo 16.00

Paikka Eduskunta, Mannerheimintie 30, kokoustila A116

Läsnä	Valtuutettu Riikka Slunga-Poutsalo	puheenjohtaja
	Valtuutettu Ritva Elomaa	
	Valtuutettu Tarja Filatov	
	Valtuutettu Bella Forsgrén	
	Valtuutettu Antti Häkkänen	osittain 7 ja 8 §
	Valtuutettu Anna Kontula	
	Valtuutettu Markus Lohi	
	Valtuutettu Mika Niikko	8 – 9 §, osittain 7 ja 10 §
	Valtuutettu Ilmari Nurminen	
	Valtuutettu Kristiina Salonen	1 – 10 §
	Valtuutettu Sari Sarkomaa	8 – 14 §, osittain 7 §
	Pääjohtajan sijainen, johtaja	
	Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma	1 – 9 § ja 11 – 14 §
	Johtaja Nina Nissilä	1 – 9 § ja 11 – 14 §
	KHT-tilintarkastaja Ari Lehto	7 §
	lakimies Petri Hassel	8 – 9 §
	yksikön päällikkö Suvi Onninen	8 – 9 §
	henkilöstöjohtaja Pasi Lankinen	10 §
	Lakiasiainpäällikkö Leena Uikkanen	sihteeri

1 § Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja Riikka Slunga-Poutsalo avasi kokouksen.

2 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi (valtuutettujen johtosääntö 4 § ja 5 § 1 mom.).

3 § Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista. *Liite 1.*

4 § Pöytäkirjan tarkastajan valitseminen

Pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin valtuutettu Markus Lohi.

5 § Loppukevään kokousaikataulu

Hyväksyttiin valtuutettujen loppukevään 2020 kokousaikataulu esityksen mukaisesti. *Liite 2.*

Todettiin, että yksi kevään kokouksista voidaan pitää myös Kelan tiloissa. Tästä sovitaan myöhemmin.

6 § Kelan hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten nimeäminen vuosille 2020 – 2022 ja palkkioista päättäminen.

Puheenjohtaja kertoi, että työvaliokunta on valmistellut asiaa yleiskokoukselta saamansa valtuutuksen pohjalta kolmessa kokouksessa. Hallituksen paikkajaosta sovittiin eduskuntaryhmien kesken. Ehdokkailta on pyydetty selvitykset heidän asiantuntemuksestaan. Työvaliokunta totesi, että ehdotetulla kokoonpanolla hallituksella on Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 6 §:n 2 momentissa edellytetty asiantuntemus. Työvaliokunta kartoitti myös ehdokkaiden sidonnaisuudet. Ehdotettu kokoonpano täyttää tasarvolain vaatimukset tasapuolisuudesta, vaikka paikat eivät menekään tasan naisten ja miesten kesken.

Työvaliokunta keskusteli myös palkkiosta ja päätti ehdottaa niiden pitämistä entisellään. Täydennyksenä entiseen ehdotukseen on kirjattu, ettei sähköpostikokouksista makseta palkkiota ja ehdot sille, milloin puhelinkokouksesta voidaan maksaa palkkio.

Hyväksyttiin Kelan hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten nimeäminen hallitukseen vuosille 2020 – 2022 sekä palkkiot esityksen mukaisesti. *Liite 3.*

Puheenjohtaja ehdotti, että hallituksen puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle ilmoitetaan, että valtuutetut toivovat hallituksen puheenjohtajan tai hänen ollessaan estynyt hallituksen varapuheenjohtajan osallistuvan valtuutettujen yleiskokouksiin. Hyväksyttiin puheenjohtajan ehdotus.

7 § Valvontatilintarkastuskertomus ajalta 1.7. – 30.9.2019

KHT-tilintarkastaja Ari Lehto esitteli valvontatilintarkastuskertomuksen ajalta 1.7. – 30.9.2019. Valvontatilintarkastuskertomus ja siihen liittyvä Kelan lausunto oli jaettu valtuutetuille etukäteen. *Liitteet 4 – 5.*

Käytiin keskustelua siitä, mikä on ICT:n osalta keskeisin riski. Ari Lehto totesi, että päällimmäiseksi tarkastuksessa nousi resurssiongelmia, mutta kaikilla organisaatioilla on tällä hetkellä vaikeuksia saada rekrytoitua tietoturvaosaajia. Johtaja Nina Nissilä totesi, että Kela-tason vastuu tietoturvasta on tietoturvayksikön päälliköllä.

Kelalla ei ole valvontaoikeutta apteekkeihin. Valvontaoikeus kuuluu Fimealle. Kela voi valvoa vain apteekkitilityksiä. Kela tekee yhteistyötä Fimean kanssa ja joissakin tapauksissa Kela on päässyt tarkastamaan apteekkeja yhdessä Fimean kanssa. Kelan pitäisi päästä enemmän mukaan apteekkitoiminnan valvontaan, mutta tämä edellyttäisi lainmuutoksia. Sovittiin, että valtuutetuille toimitetaan lisätietoa, mitä valvonnan tehostaminen edellyttäisi.

Pääjohtajan sijainen Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma kertoi, että valvontatilintarkastuskertomuksessa olevia havaintoja ja suosituksia ei ole vielä käsitelty hallituksessa. Ne esitetään uudelle hallitukselle.

Puheenjohtaja totesi, että hallituksen tulee huolehtia, että suositukset toteutetaan. Asia otetaan esille uuden hallituksen kanssa.

Merkittiin valvontatilintarkastuskertomus ja siihen liittyvä lausunto tiedoksi.

8 § Tilastoja muutoksenhausta ja takaisinperinnästä

Lakimies Petri Hassel kävi läpi muutoksenhakua ja takaisinperintää koskevia tilastoja.

Keskustelussa nousi esille kysymys siitä, minkälaisia ovat ne tapaukset, joissa Kela tekee oikaisupäätöksen. Petri Hassel kertoi, että osassa tapauksista kyse on Kelan virheestä ja osassa on kyse siitä, että asiakas on toimittanut valituksen mukana uutta selvitystä, jonka perusteella päätös voidaan oikaista. Sovittiin, että valtuutetuille toimitetaan ensi vuoden puolella uudet tilastot muutoksenhakujen ja oikaisujen määristä ja siinä yhteydessä toimitetaan myös tarkempaa tietoa, minkälaisissa tapauksissa oikaisuja tehdään.

Petri Hassel kertoi, että perustoimeentulotuen siirron myötä Kela sai tarkempaa tietoa asiakkaiden taloudellisesta tilanteesta ja tämä on johtanut siihen, että takaisinperinnöistä luopumisten määrä on kasvanut.

Jos liikamaksun syynä on Kelan virhe, se on kohtuullistamisperuste, mutta se ei aina johda siihen, että perinnästä luovuttaisiin automaattisesti. Luopumisen edellytyksenä on myös se, että asiakkaan sosiaalinen ja taloudellinen asema puoltaa luopumista. Kela ottaa huomioon tiedossaan olevat seikat ja myös liikamaksuun johtaneet syyt takaisinperintäpäätöstä annettaessa, vaikka asiakas ei olisi niihin vedonnutkaan.

Kun takaisinperintäpäätös on annettu, asiakkaalla on aina mahdollisuus sopia maksujärjestelyistä. Jos sopimusta ei tehdä, menee takaisinperittävä määrä automaattisesti perintään.

Perustoimeentulotuen muutoksenhakua ja takaisinperintää koskevat säännökset eriaavat merkittävästi muiden Kela-etuuksien vastaavista säännöksistä. Kelassa on käyty keskustelua siitä, onko byrokratian vähentämisen ja sosiaaliturvan selkeyden näkökulmasta perusteltua, että Kelassa on etuudesta riippuen kaksi toisistaan poikkeavaa järjestelmää. Asiakkaiden voi olla hankala hahmottaa erilaisia menettelyjä.

Keskustelussa nousi esille se, että kuntien työntekijät auttavat paljon asiakkaita perustoimeentulotukeen liittyvissä asioissa. Pääjohtajan sijainen Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma totesi, että kuntien työntekijöille on Kelassa omat yhteyskanavat ja Kelassa on satsattu siihen, että niiden kautta viranomaiset saisivat nopeasti yhteyden Kelaan.

Sovittiin, että perustoimeentulotuen päätösprosessi esitellään valtuutetuille myöhemmin.

Vammaisetuudet ovat harkinnanvaraisia etuuksia ja sen vuoksi niissä valitusten osuus on suhteellisesti suurempi kuin muissa etuuksissa. Valtuutetuille on tullut palautetta siitä, että Kelan ratkaisukäytäntö vammaisetuuksissa ja toimintaterapiassa on tiukentunut. Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma totesi, että vammaisetuuksissa ja kuntoutuksessa on ollut eri puolilla maata erilaisia käytäntöjä ja niitä on pyritty yhdenmukaistamaan.

Merkittiin esitys tiedoksi. *Liite 6.*

9 § Perintätilastoja

Yksikön päällikkö Suvi Onninen esitteli perintätilastoja.

Merkittiin esitys tiedoksi. *Liite 7.*

10 § Johdon palkat, palkkiot ja edut

Henkilöstöjohtaja Pasi Lankinen kertoi, että Kelan hallitus vahvistaa pääjohtajan ja johtajien palkat ja muut etuudet. Koska Kelalle on valittu uusi pääjohtaja, teki hallitus päätöksensä päivityksen 12.12.2019. Uuden pääjohtajan palkka vahvistettiin samalle tasolle kuin nykyisen pääjohtajan palkka on. Pääjohtajalla ja johtajilla on mahdollisuus autoetuun. Kelan ylimmän johdon palkkoihin tehdään Kelan työmarkkinaratkaisujen mukaiset yleiskorotukset.

Pasi Lankinen totesi, että palkkatason osalta Kelan ylimmän johdon palkkojen vertailua vastaaviin muihin organisaatioihin ei ole tehty ihan äskettäin. Muuhun valtionhallintoon nähden Kelan ylimmän johdon palkat ovat kilpailukykyiset.

Käytiin keskustelua ylimmän johdon autoedusta ja kuljetuspalvelusta. Kelassa kuljetuspalvelun ohjeistus vastaa valtionhallinnon ohjeistusta. Erona muuhun valtionhallintoon on johtajien mahdollisuus valita osaksi palkkaa autoetu. Kela on valtakunnallinen organisaatio ja ylimmän johdon on sen vuoksi matkustettava aika ajoin. Matkustaminen on kuitenkin vähentynyt, kun kokouksia on mahdollista järjestää esimerkiksi Skypen välityksellä. Kelan oman kuljetuspalvelun käyttö on rajoitettu vain pääkaupunkiseudulla tehtäviin työmatkoihin.

Merkittiin esitys tiedoksi. *Liite 8.*

Pasi Lankisen poistuttua paikalta valtuutetut jatkoivat keskustelua. Valtuutetut edellyttävät saavansa Kelan kuljetuspalveluista tarkemman selvityksen ensi vuoden puolella. Selvityksen tulee sisältää tietoa mm. kuljetuspalveluiden kustannuksista, paljonko niitä käytetään ja onko kustannuksia verrattu taksikuluihin sekä ovatko kuljetuspalvelut järkevät ja tehokkaassa käytössä.

11 § **Pääjohtajan katsaus**

Pääjohtajan katsaus oli lähetetty etukäteen valtuutetuille. Kenelläkään ei ollut siitä kysyttävää.

Pääjohtajan sijainen Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma kertoi, että Kela tulee antamaan perjantaina oikeuskanslerille selvityksen, miten prosessit ja oikeudelliset vastuut on määritelty automatisoidun päätöksenteon osalta. Sovittiin, että selvitys toimitetaan myös valtuutetuille.

Merkittiin pääjohtajan katsaus tiedoksi. *Liite 9.*

12 § **Tiedoksi merkittävät asiat**

Merkittiin tiedoksi, että tasavallan presidentti on nimittänyt Kelan pääjohtajan virkaan varatuomari Outi Antilan 1.1.2020 lukien. *Liite 10.*

Merkittiin tiedoksi valtuutettujen työvaliokunnan pöytäkirja 12/2019 ja Kelan hallituksen pöytäkirja 8/2019.

Merkittiin tiedoksi kiireellisen toimeentulotuen prosessikuvaus ja tilastotietoja kanteiluista.

13 § **Muut esille otettavat asiat**

Toivottiin, että jatkossa materiaaleihin sisältyvissä kaavioissa olisi myös sanalliset selvitykset.

Valtuutetut esittivät Kelan henkilöstölle hyvän joulun toivotuksen.

14 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Riikka Slunga-Poutsalo päätti kokouksen.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Leena Uikkanen
sihteeri

Tarkastettu

Riikka Slunga-Poutsalo
puheenjohtaja

Markus Lohi
valtuutettu, pöytäkirjan tarkastaja